

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 739
van **JORIS NACHTERGAELE**
datum: 8 juli 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Vlaamse landbouwcoöperaties - Ondersteuning verwerking en commercialisering van landbouwproducten

De coronacrisis trok de voorbije maanden als een schokgolf door de landbouwsector. Zware prijsdalingen van verschillende landbouwproducten door onder meer de sluiting van de horeca zorgden voor heel wat kopzorgen bij de landbouwer die zware verliezen leed. Door de zwakke positie van de landbouwer in de productieketen kwamen er daarnaast verhalen naar boven van misbruik binnen de keten waardoor verwerkers van primaire producten noodgedwongen hun prijzen met het mes op de keel moesten verlagen en bijgevolg onrechtstreeks ook landbouwers lagere prijzen kregen voor hun producten.

De resultaten van een enquête van het Instituut voor Landbouw- Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) die eind mei gepubliceerd werden, spreken voor zich als het gaat over de impact van corona op de landbouwsector: niet enkel op economisch gebied slaat de coronacrisis zwaar toe, maar ook mentaal voelt de landbouwer zich niet goed. Voor 37 procent van de landbouwers wordt het moeilijk om rekeningen en leningen af te betalen en 41 procent van de landbouwers heeft last van mentale uitputting.

Coöperaties kunnen ervoor zorgen dat de landbouwers meer marktmacht krijgen en op die manier hun inkomen beter kunnen stabiliseren. In België is Milcobel mogelijk de grootste en bekendste coöperatie. In 2017 keurde de Waalse Regering een overheidssteun van maximaal 2000 euro goed voor landbouwers die zich lid maakten van een coöperatie die landbouwproducten verwerkt en commercialiseert.

1. Beschikt de minister over cijfers rond het aantal landbouwcoöperaties in Vlaanderen? Zijn er in Vlaanderen coöperaties in de land- en tuinbouwsector die zich specifiek richten op verwerking en meerwaardecreatie? Hoeveel bedraagt de omzet van de coöperaties? Wat is hun marktaandeel in de globale Vlaamse commercialisatie van de primaire producten? Hoeveel procent van de Vlaamse landbouwers is aangesloten bij een landbouwcoöperatie?
2. Voorziet de Vlaamse overheid momenteel in steun voor landbouwcoöperaties zoals in Wallonië? Is er in steun voorzien voor de individuele land- of tuinbouwer om zich aan te sluiten bij een coöperatie? Kan de minister deze keuze waarom wel/niet toelichten?
3. Plant de minister bijkomende initiatieven om de toetreding tot Vlaamse landbouwcoöperaties in de toekomst te ondersteunen?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 739 van 8 juli 2020

van **JORIS NACHTERGAELE**

1. De Vlaamse overheid beschikt niet over het exacte aantal landbouwcoöperaties, wel over het aantal erkende producentenorganisaties (PO) op basis van de Europese Verordening (EU) nr. 1308/2013 (Gemeenschappelijke Markordening). Om als PO erkend te worden, moeten deze organisaties de juridische rechtspersoonlijkheid van CV hebben, een uitzondering hierop is de sector zuivel (zie onderstaande tabellen).

Tabel 1. Sector groenten en fruit:

Voor groenten en fruit vertegenwoordigen de erkende PO's meer dan 80% van de tuinbouwers.

PO	sector	organisatie	Leden	Omzet (euro)
Apligeer	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	179	24.169.316
BelOrta	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	5452	440.640.450
BFV	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	483	100.845.295
BND	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	363	14.856.086
Coöperatie Hoogstraten	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	998	267.585.146
Green Diamond	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	46	17.351.312
Green Farm	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	246	10.862.696
Ingro	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	1110	96.581.424
LTV	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	87	11.354.813
New Green	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	55	14.738.241
REO	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	2649	189.162.390
Vegras	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	720	31.870.819
VOC	groenten en fruit	Coöperatieve vennootschap	19	41.154.346

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Tabel 2. Andere sectoren:

PO	sector	organisatie	Leden	Vertegenwoordigingsgraad	Omzet
VPOV	varkensvlees	Coöperatieve vennootschap	387	9% van de Belgische vleesvarkensproductie	Geen verkoop, dus geen omzet
VPOL	pluimvee	Coöperatieve vennootschap	23	14,7% van de Belgische leghennenstapel	Geen verkoop, dus geen omzet
Dairycam	zuivel	Vzw	102	1,1% van de Belgische bedrijven met melkkoeien	95777 ton
Beste Melk	zuivel	Vzw	68	0,7% van de Belgische bedrijven met melkkoeien	76931 ton
Milcobel	zuivel	Coöperatieve vennootschap	2768	28,6% van de Belgische bedrijven met melkkoeien	1644347 ton
POVV	rundvlees	Coöperatieve vennootschap	63	2,03% van de Belgische vleesveebedrijven	Erkend in 2019, nog geen omzet
Vlaams Hoeverund	rundvlees	Coöperatieve vennootschap	53	1,7% van de Belgische vleesveebedrijven	Erkend in 2019, nog geen omzet
Belgische veehouders	rundvlees	Coöperatieve vennootschap	46	1,5% van de Belgische vleesveebedrijven	Erkend in 2019, nog geen omzet

Bron: Departement Landbouw en Visserij

2. Vlaanderen voorziet in steun op het niveau van de producentenorganisaties. Deze samenwerkingsvorm draagt bij tot een betere onderhandelingsmacht voor de landbouwers.

Mogelijke steunmaatregelen voor producentenorganisaties in het kader van het Programma voor Plattelandsontwikkeling, zijn:

- Opstartsteun: steun voor de opstart van nieuwe PO's, 30.000 euro per jaar gedurende 5 jaar door middel van oproepen.
- Europees Innovatiepartnerschap (EIP): steun voor de uitvoering van projecten waarbij een individuele landbouwer of een groep landbouwers (bv. een PO) samen met onderzoekers een innovatieve oplossing ontwikkelen voor een probleem of opportuniteit in de sector.
- Steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds voor projecten agrovoeding: groepen van landbouwers, zoals b.v. producentenorganisaties, kunnen via deze maatregel steun aanvragen voor hun investeringen. Deze steun kan alleen binnen bepaalde sectoren worden aangevraagd, nl. de handel en de primaire verwerking van zuivel, groenten en fruit, vlees (varkens-kippen-rund), aardappelen en vlas.

3. In het kader van het nieuwe GLB na 2020 wordt momenteel nog onderzocht welke maatregelen kunnen worden ontwikkeld.